

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 21.9.2011
KOM(2011) 572 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Partnerskaber om forskning og innovation

{SEK(2011) 1072 endelig}

PARTNERSKABER OM FORSKNING OG INNOVATION

1. INDLEDNING

Europa er gradvis ved at komme sig oven på den værste økonomiske og finansielle krise siden 1930'erne. Men som Det Europæiske Råd understregede på sit forårstopmøde, "er der fortsat risici, og vi må fortsætte vores beslutsomme indsats"¹.

For at konsolidere opsvinget må vi anvende de eksisterende offentlige og private ressourcer til forskning og innovation (F&I) på en intelligent måde for at få mest muligt ud af de offentlige og private aktørers bidrag til en bæredygtig vækst. Dette er afgørende for, at vi kan realisere det europæiske forskningsrum (EFR) i 2014 og nå målene for "Innovation i EU", den digitale dagsorden og andre flagskibe for Europa 2020-strategien.

Kommissionens meddelelse om innovation i EU lægger særlig vægt på partnerskaber inden for europæisk forskning og innovation som et middel til at skabe gennembrud ved at forene kræfterne².

Ideen går ud på at bringe europæiske og nationale offentlige aktører sammen i offentlig-offentlige partnerskaber (P2P) og samle offentlige og private aktører i offentlig-private partnerskaber (OPP) med en række formål:

- at opbygge kritisk masse for at sikre, at indsatsen bliver tilstrækkeligt omfattende og vidtrækkende
- at gøre det lettere at udvikle en fælles vision og fastsætte en strategisk dagsorden, også på internationalt plan
- at bidrage til udviklingen af en programmeringsstrategi for europæisk F&I med det formål at opnå en bredt funderet, målrettet tilgang, som omfatter alle potentielle partnere
- at skabe fleksible rammer, som gør det muligt at tilpasse partnerskabernes omfang og rækkevidde efter deres art og målsætninger.

På denne måde kan partnerskabstilgangen medvirke til at løse vigtige samfundsproblemer og styrke Europas konkurrenceevne ved at effektivisere F&I-cyklussen og sikre, at forskningsresultaterne når hurtigere ud på markedet. Den kan også bidrage til at opfylde miljø- og ressourceeffektivitetsmål. Hvis der sikres tilstrækkelig opbakning om partnerskabstilgangen, kan Europa udmærke sig inden for videnskab og teknologi og opnå kritisk masse.

Derfor er der under det syvende rammeprogram for forskning (FP7)³, rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation⁴ og de politiske rammer for det europæiske forskningsrum og

---

¹ Konklusionerne af Det Europæiske Råds møde den 24.-25. marts 2011.

² KOM(2010) 546.

³ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1982/2006/EF af 18. december 2006 om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1639/2006/EF af 24. oktober 2006 om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013).

innovation i EU udviklet og iværksat pilotforsøg med forskellige former for partnerskaber. Dette har været et vigtigt skridt i retning af en fælles vision om, hvordan partnerskaber kan sikre, at F&I yder det størst mulige bidrag til intelligent og bæredygtig vækst i Europa. Imidlertid må vi nu tage et skridt videre for at undgå unødvendig overlappning og skabe klarhed over, hvordan partnerskaber bedst kan gennemføres. På denne baggrund er formålet med nærværende meddelelse at lære af og bygge videre på de hidtidige erfaringer og videreudvikle partnerskabstilgangen.

2. DEN NUVÆRENDE SITUATION

2.1. Oversigt over nuværende partnerskaber på EU-plan

Offentlig-offentlige partnerskaber (P2P) samordner nationale strategier og bidrager til at overvinde opsplitningen i den offentlige forskningsindsats. Desuden skaber de mulighed for et mere effektivt samspil med strategiske internationale partnere.

Som det fremgår af tabel 1, indebærer offentlig-offentlige partnerskaber forskellige grader af fælles indsats, fra samarbejde under ERA-NET og ERA-NET Plus, hvor medlemsstaterne koordinerer nationale programmer, til artikel 185-initiativer, som udgør den tættest mulige integration af de nationale programmer. Fælles programmering er et nyt P2P-koncept, der er baseret på et engagement på højt plan i at løse særlige samfundsproblemer. Offentlig-offentlige partnerskaber kan også bidrage til fælles politiklæring, som det er tilfældet med Europe Innova/Pro Inno Europe.

Offentlig-private partnerskaber (OPP) på europæisk plan iværksættes i fællesskab af EU og andre offentlige organisationer sammen med private partnere for at nå fælles mål. Offentlig-private partnerskaber om F&I sigter mod at styrke det europæiske erhvervslivs førerstilling og anvendes til at støtte og udnytte investeringer i F&I på et bestemt område.

Som det ses af tabel 2, blev der første gang iværksat europæiske offentlig-private partnerskaber om F&I under FP7, dels som særskilte retlige enheder i form af fællesforetagender i forbindelse med fælles teknologiinitiativer og SESAR og dels som kontraktbaserede partnerskaber (f.eks. offentlig-private partnerskaber under genopretningsplanen).

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT), et EU-organ, der sigter mod at styrke innovationskapaciteten, er hverken et offentlig-offentligt partnerskab eller et offentlig-privat partnerskab. Dets vigtigste gennemførelsesorganer, videns- og innovationsfællesskaberne (VIF), er imidlertid strukturerede partnerskaber, der bringer aktører inden for uddannelse, forskning og erhvervslivet sammen om at løfte vigtige samfundsmæssige udfordringer.

I meddelelsen om innovation i EU⁵ foreslog Kommissionen at oprette europæiske innovationspartnerskaber (EIP) for at fremskynde nyskabelser, der kan bidrage til at løse større samfundsmæssige udfordringer. Denne form for partnerskaber er hverken offentlig-offentlige eller offentlig-private partnerskaber, men skaber en ramme, der samler de berørte parter på tværs af politikområder, sektorer og grænser med henblik på at integrere eller iværksætte tiltag på både udbuds- og efterspørgselssiden i hele F&I-cyklussen.

Pilotforsøget med et europæisk innovationspartnerskab om aktiv og sund aldring (AHA) har til formål at afprøve konceptet og vurdere, hvordan det bedst kan gennemføres. Selv om det på

---

⁵ KOM(2010) 546 af 6.10.2010.

nuværende tidspunkt er for tidligt at vurdere, hvor effektivt og virkningsfuldt dette partnerskab er, er der gennemført en første analyse af de processer, der er anvendt hidtil⁶.

---

⁶ SEK(2011) 1028 af 1.9.2011.

Tabel 1: Eksisterende P2P-modeller/-instrumenter på EU-plan

	Mål	Gennemførelse	Virkning/vigtigste erfaringer
<p>ERA-NET</p> <p>100 projekter siden 2002</p>	<p>At koordinere nationale forskningsprogrammer inden for et udvalgt område</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemsstaterne iværksætter og gennemfører fælles aktioner/forslagsindkaldelser (medlemsstaterne har investeret 1,7 mia. EUR i fælles indkaldelser indtil 2010) - EU støtter medlemsstaternes netværkssamarbejde: 273 mio. EUR indtil 2010 	<ul style="list-style-type: none"> - Effektiv mekanisme inden for afgrænsede områder, men oprindelig ikke udformet med henblik på at skabe kritisk masse og/eller flerårige programmer - Skaber nye muligheder for tværnationale F&U-aktiviteter - Medvirker til at mindske opsplitningen og vurdere nationale programmer - Gensidig læring forbedrer de nationale forskningssystemer - Mellestation til mere ambitiøse partnerskaber
<p>ERA-NET Plus</p> <p>9 projekter siden 2007</p>	<p>At styrke fælles finansiering fra medlemsstaterne og EU inden for et udvalgt område</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemsstaterne iværksætter og gennemfører fælles forslagsindkaldelser med tilskud fra EU (230 mio. EUR investeret i fælles indkaldelser plus EU-tilskud på 68 mio. EUR indtil 2010) 	<ul style="list-style-type: none"> - Fungerer effektivt for en enkelt indkaldelse ad gangen med et væsentligt budget - Et middel til øget finansiel integration - Mangel på støtte til koordinering og dermed manglende vedvarende gennemførelsesstruktur - Bro mellem koordinering af fælles aktioner og fuld integration af programmer
<p>Artikel 185-initiativer</p> <p>5 initiativer siden 2003</p>	<p>At integrere de nationale og europæiske forskningsprogrammer inden for et udvalgt område</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EU bidrager med tilskud, der modsvarer medlemsstaternes investeringer i flerårige programmer (samlet investering på over 1,55 mia. EUR, EU-tilskud på 700 mio. EUR) 	<ul style="list-style-type: none"> - Fremmer omfattende og vidtrækkende tiltag med flerårige finansielle forpligtelser - Effektivt middel til at opnå videnskabelig og ledelsesmæssig integration - Medvirker til at undgå unødvendig overlapning og opsplitning af F&I-indsatsen - Behov for yderligere fremskridt i retning af finansiel integration
<p>Fælles programlægnings-initiativer</p> <p>10 initiativer siden 2008</p>	<p>At koordinere/integrere nationale forskningsprogrammer med det formål at løfte samfundsmæssige udfordringer</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemsstaterne udarbejder og gennemfører en fælles strategisk forskningsdagsorden - EU støtter medlemsstaternes netværkssamarbejde 	<ul style="list-style-type: none"> - Modellen bakkes op på højt politisk plan - Den politiske opbakning modsvarer endnu ikke af konkrete ressourceforpligtelser - De vedtagne regler skal gennemføres - Behov for stabile, neutrale og transparente gennemførelsesrammer
<p>SET (strategisk energiteknologi-plan)</p> <p>siden 2007</p>	<p>At fremskynde udviklingen af kulstoffattige energiteknologier og strømline nationale forskningsprogrammer inden for strategiske teknologiområder på EU-plan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gennemførelse via den europæiske energiforskningsalliance (EERA), i øjeblikket ved hjælp af partnerskabsorganisationernes egne ressourcer 	<ul style="list-style-type: none"> - Medvirker til at reducere opsplitningen og koordinere energiforskningsindsatsen i EU - Åbenhed og transparens i beslutningsprocessen - Behov for en formaliseret ramme, for at planens potentiale kan udnyttes fuldt ud

<p>Europe Innova/Pro Inno Europe</p> <p>siden 2008</p>	<p>Fælles politiklæring og udvikling af bedre innovationsstøtte</p>	<p>- 25 pilotprojekter med fokus på økoinnovation/innovation i tjenester og klynger</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Effektiv platform for innovationsstøtte - Høj multiplikatoreffekt i de deltagende regioner - Begrænset udnyttelse af resultaterne i regionale/nationale innovationssystemer - Behov for konkret, længeresigtet bistand til projekter og støttemodtagere
---	--	---	--

Tabel 2: Eksisterende OPP-modeller/-instrumenter på EU-plan			
	Mål	Gennemførelse	Virkning/vigtigste erfaringer
Fælles teknologiiinitiativer 5 initiativer siden 2007	At styrke den europæiske industris føreposition inden for klart afgrænsede områder	<ul style="list-style-type: none"> - Fællesforetagender i henhold til artikel 187 i TEUF - Bygger på strategiske forskningsdagsordener, der opstilles af de europæiske teknologiplatforme (ETP) - Modsvarende EU-midler til forskning (over 3 mia. EUR fra FP7 og tilsvarende fra industrien, hovedsagelig naturalier) 	<ul style="list-style-type: none"> - Effektivt redskab til offentlig-privat samarbejde, idet det mobiliserer private investeringer inden for strategiske områder - Reglerne og procedureerne skal tilpasses til formålet - Fremmer nye former for samarbejde mellem de forskellige interesseparter, hvor offentlig og privat knowhow og kompetencer mødes - Effektivt middel til at inddrage SMV'er i F&I-programmer - Gør det lettere at prioritere F&I-foranstaltninger i overensstemmelse med industriens behov
SESAR	At modernisere den europæiske lufttrafikstyring (ATM)	<ul style="list-style-type: none"> - Fællesforetagende i henhold til artikel 187 i TEUF - Samfinansieret af EU (350 mio. EUR fra FP7 + 350 mio. EUR fra TEN-T), Eurocontrol (700 mio. EUR) og 15 virksomheder (700 mio. EUR) 	<ul style="list-style-type: none"> - Størst mulig hensyntagen til brugernes og tjenesteydernes behov - Integration af de mål for det fælles europæiske luftrum, der har stor samfundsmæssig relevans - Mobilisering og samling af finansielle midler og knowhow - Fleksibelt og dynamisk instrument til at støtte et interaktivt forhold mellem udvikling og ibrugtagning - "Teknologiambassadør" for ATM-interoperabilitet på verdensplan
OPP'er under genopretningsplanen 3 OPP'er siden 2008	OPP'er under genopretningsplanen: At opretholde og styrke sektorer , der er ramt af økonomisk krise	Projektbaseret finansiering fra FP7 med bidrag fra industrien til udvikling af en flerårig køreplan med henblik på at fastlægge forskningsprioriteter	<ul style="list-style-type: none"> - Effektiv model for kortfristede tiltag for at opretholde forskningsinvesteringer og styrke Europas konkurrenceevne (OPP'er under genopretningsplanen) - Samler en lang række interesseparter fra den private sektor - Gør det lettere at prioritere F&I-foranstaltninger i overensstemmelse med industriens behov - Behov for at formalisere forvaltningsrammerne mellem partnerne - Anvendelsesområdet bør udvides til også at omfatte aktiviteter tættere på markedet
Fremtidens internet siden 2011	OPP vedrørende fremtidens internet: At sikre, at fremtidens internet udvikler sig til gavn for samfundet	OPP'er under genopretningsplanen: 3,2 mia. EUR (2010-2013) OPP vedrørende fremtidens internet: 300 mio. EUR frem til 2013	
COLIPA siden 2009	COLIPA: At hjælpe industrien med at overholde EU-lovgivningen	COLIPA: 25 mio. EUR	

<p>Europæiske industriinitiativer (EII) under SET-planen</p> <p>7 initiativer siden 2010</p>	<p>At udrydde flaskehalsen mellem demonstration og markedsintroduktion i innovationskæden for kulstoffattige energiteknologier</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Teknologikøreplaner med specifikke F&U-tiltag og et 10-årigt perspektiv - Indkaldelser under FP7 af forslag til fælles aktioner mellem medlemsstaterne 	<ul style="list-style-type: none"> - Effektivt middel til at målrette EU's, medlemsstaternes og erhvervslivets indsats for at nå fælles mål og skabe kritisk masse - Fortsat hindringer for udvikling af en integreret innovationsstrategi på EU-plan og for konkrete ressourceforpligtelser fra medlemsstaternes side - Behov for nye investeringer og store forskningsinfrastrukturanlæg på energiteknologiområdet
---	---	---	---

Partnerskaber inden for forskning og innovation i praksis

Eksempler på offentlig-offentlige partnerskaber:

Der er mindst 6000 kendte sjældne sygdomme, som berører omkring 20 millioner europæiske borgere. **ERA-NET-projektet E-Rare** har udviklet et fælles europæisk program for forskning i sjældne sygdomme og iværksat tre fælles forslagsindkaldelser med et samlet budget på 10 mio. EUR. Sammen med RP7-forslagsindkaldelserne vedrørende sjældne sygdomme betyder dette, at op til 40 % af den offentlige forskning på dette område nu er koordineret.

Østersøens kapacitet til at levere de varer og tjenesteydelser, som befolkningen er afhængig af, er blevet væsentligt reduceret på grund af naturlige og menneskeskabte belastninger. For at gøre noget ved dette problem bidrager ni lande til projektet **ERA-NET Plus - BONUS Plus** gennem en fælles indkaldelse af forslag med et budget på 22 mio. EUR. Dette projekt er også relevant for de bredere politiske målsætninger under Kommissionens havstrategi og havpolitik.

Artikel 185-initiativet om intelligente omgivelser sætter fokus på innovation som middel til at håndtere demografiske forandringer. Initiativet har mobiliseret en samlet investering på over 600 mio. EUR med deltagelse af over 40 % SMV'er med det formål at levere nye ikt-baserede produkter, tjenester og bæredygtige plejesystemer, der skal gøre det muligt for den aldrende befolkning at føre et aktivt og uafhængigt liv.

Siden 2007 er videnskaben om måling blevet støttet via det flerårige fælles program under **artikel 185-initiativet vedrørende metrologi (EMRP)**. Med et budget på over 400 mio. EUR har programmet i høj grad reduceret overlappningen i forskningsindsatsen ved at samle 44 % af de samlede ressourcer til metrologi i ét initiativ.

Neurodegenerative sygdomme anerkendes af medlemsstaterne som et væsentligt samfundsmæssigt problem. 23 lande deltager i pilotinitiativet vedrørende **fælles programmering af forskningen i neurodegenerative sygdomme, herunder Alzheimers**, og har iværksat en indledende forslagsindkaldelse med et samlet budget på 14 mio. EUR.

Eksempler på offentlig-private partnerskaber:

Det fælles teknologiinitiativ "Clean Sky" sigter mod at reducere luftfartens miljømæssige virkninger, uden at det går ud over konkurrenceevnen i EU's luftfartssektor. Den pågældende forsknings langsigtede og risikobetonede karakter nødvendiggør offentlig finansiering og samarbejde mellem vigtige industrielle aktører. Til dato udgør investeringerne næsten 300 mio. EUR, og de første testflyvninger med innovative teknologier har fundet sted.

Med offentlige bidrag fra EU og de deltagende medlemsstater sigter de fælles teknologiinitiativer **Artemis (indlejrede edb-systemer)** og **Eniac (nanoelektronik)** mod at gennemføre en forskningsdagsorden, der er fastlagt af industrien og universiteterne/forskningsinstitutionerne. Indtil nu har EU og medlemsstaterne afsat mere end 700 mio. EUR til nyskabende projekter om forskningssamarbejde, der er rettet mod anvendelsesområder som f.eks. sundhedssektoren, fremstillingsindustrien, bilindustrien og energieffektivitet.

Det offentlig-private partnerskab om fremtidens fabrikker, der er iværksat som led i den

europæiske genopretningsplan, omfatter et forskningsprogram til en værdi af 1,2 mia. EUR, der skal støtte udviklingen af ny og bæredygtig industriteknologi. Det samler et bredt spektrum af interesseparter i industrien og har til formål at omlægge industrielle processer for styrke konkurrenceevnen og sikre den europæiske industri en førende position på verdensplan.

2.2. Generel vurdering

Erfaringerne med offentlig-offentlige og offentlig-private partnerskaber på europæisk plan har vist, at partnerskabstilgangen giver en række fordele.

Der er skabt netværk, som omfatter en række offentlig-offentlige og offentlig-private partnere, i en ånd af gensidig tillid – en forudsætning for et langsigtet, strategisk partnerskab. Der er udviklet fælles visioner, ofte med variabel geometri, som har ført til vedtagelse af fælles strategiske forskningsdagsordener og teknologikøreplaner. Dette har en positiv indvirkning på det europæiske F&I-landskab. Det er med til at udvide F&I-aktiviteternes omfang og rækkevidde, øge effektiviteten og give investeringerne større gennemslagskraft og dermed gøre Europa til en mere attraktiv global partner i indsatsen for at løfte vigtige samfundsmæssige udfordringer.

Partnerskaberne sikrer, at medlemsstaterne og andre interesseparter, herunder regioner samt offentlige indkøbsorganer og standardiseringsorganer, i højere grad engagerer sig i opbygningen af innovationsunionen, og dermed øges løftestangeffekten af de europæiske finansieringsmekanismer (F&U-rammeprogrammet, rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation og strukturfondene) og sammenhængen i det europæiske F&I-landskab.

Partnerskabstilgangen sætter også interesseparterne i stand til at gennemføre programmer, som de ellers ikke ville overveje at iværksætte, og fremmer strategisk samarbejde med centrale partnere i tredjelande.

Imidlertid er der behov for at forbedre forvaltningen, gennemførelsen/finansieringen og rammebetingelserne for partnerskaberne.

Alle konklusioner på dette stadium om partnerskabstilgangens potentiale bør tages op til yderligere vurdering i lyset af de fremtidige erfaringer. En første vurdering tyder på, at Europa godt kunne få mere ud af dette potentiale, men det kræver en ramme for udvikling af solide og varige partnerskaber⁷.

2.3. Europæiske innovationspartnerskaber

2.3.1. Mål

Meddelelsen om innovation i EU efterlyste en mere effektiv sammenkædning mellem redskaberne på "udbudssiden" (forskning og teknologisk udvikling) og på "efterspørgselssiden" (f.eks. brugerne, regulering, standardisering og offentlige indkøb).

I denne forbindelse kan europæiske innovationspartnerskaber (EIP) yde et vigtigt bidrag til at skabe sammenhæng mellem de forskellige partnerskabskoncepter og -instrumenter.

---

⁷ Udtalelse fra Udvalget for det Europæiske Forskningsrum (ERAC) om ERA-relaterede instrumenter, ERAC 1208/11, 26. maj 2011.

Innovationspartnerskaber dækker hele F&I-cyklussen og har til formål at sikre, at idéer omdannes til succesrige produkter eller tjenester, der kan være med til at takle samfundsmæssige udfordringer og samtidig skabe vækst og beskæftigelse.

De kan udgøre en overordnet ramme, der yderligere reducerer opsplitningen af indsatsen på områder af interesse for et stort antal parter.

EIP-partnerskabstilgangen går ud på følgende:

- at samle aktørerne i F&I-cyklussen, både på nationalt og regionalt niveau, i den private og den offentlige sektor og i civilsamfundet, med det mål at optimere og strømline brugen af eksisterende instrumenter, øge synergieffekten og samle og samordne ressourcerne
- at dække både "efterspørgselsiden" og "udbudssiden" og ikke kun se på forskningsbaseret innovation, men også på andre former, såsom nye virksomhedsmodeller samt organisatorisk og social fornyelse
- at tilskynde til udveksling mellem interesseparter og sikre politisk støtte på højt niveau til de aftalte foranstaltninger.

2.3.2. *Konklusioner af evalueringen af det europæiske innovationspartnerskab, AHA*

Pilotforsøget med et europæisk innovationspartnerskab, AHA, har i den forberedende fase vist, at det kan lade sig gøre at mobilisere interesseparterne (gennem høringer på alle niveauer). Der er nedsat en styringsgruppe med bred repræsentation på højt niveau. Denne gruppe har vedtaget klare arbejdsmetoder, der især lægger vægt på udarbejdelse af en strategisk gennemførelsesplan.

Pilotprojektet har bidraget til at tydeliggøre forholdet mellem europæiske innovationspartnerskaber og andre politiske initiativer: innovationspartnerskaberne træder ikke i stedet for andre initiativer som f.eks. eksisterende offentlig-private og offentlig-offentlige partnerskaber, og de er ikke et middel til at fastlægge forskningsprioriteter uden om de institutionelle procedurer.

På nuværende stadium kan det desuden konkluderes, at partnerskaber bør have strukturerede procedurer for prioritering og validering af de mange ideer, der kommer frem i høringsprocessen, at det er afgørende at inddrage aktører, der kan sikre en passende lovgivningsmæssig opfølgning, og at der ikke bør indføres en universalmethode for alle, men at hvert innovationspartnerskab må udvikle sin egen særlige metode på grundlag af erfaringerne fra pilotprojektet.

AHA-pilotprojektet har også gjort det tydeligt, at Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen vil være kraftigt involveret i de forskellige faser af et partnerskab, hvilket afspejler en stærk vilje til at opnå resultater.

3. VIDEREUDVIKLING AF PARTNERSKABSTILGANGEN

De fælles bestræbelser på at udvikle en partnerskabstilgang til F&I på europæisk og nationalt plan har givet positive resultater.

Men for helt at undgå unødigt dobbeltarbejde og opsplitning må vi tage et skridt videre. **På nøgleområder, hvor der er store samfundsmæssige udfordringer at løfte, og hvor den**

europæiske konkurrenceevne står på spil, bør der iværksættes relevante fælles programmer på grundlag af fælles strategiske F&I-dagsordener. Disse programmer bør samle og samordne de offentlige (europæiske og nationale) og private ressourcer gennem en partnerskabstilgang, som inddrager organisationerne i hver enkelt fase af F&I-cyklussen.

Til dette formål agter Kommissionen at gøre større brug af partnerskabsmodeller og -instrumenter, der er udviklet og gennemføres på europæisk plan, idet den er opmærksom på, at det samtidig er vigtigt at undgå negative følger for konkurrencen. I det følgende peges der på en række foranstaltninger, der skal træffes for at løse problemerne i forbindelse med forvaltningen, gennemførelsen/finansieringen og rammebetingelserne for partnerskaber.

3.1. Forvaltning

3.1.1. Alle partnere, både offentlige og private, skal fastholde deres engagement i partnerskabsinitiativerne på lang sigt.

i) Det er af afgørende betydning, at medlemsstaterne på forhånd indgår flerårige finansielle forpligtelser og opfylder dem.

ii) For partnere i den private sektor bør viljen til at deltage i offentlig-private partnerskaber om forskning og innovation være en integrerende del af virksomhedens langsigtede strategi.

iii) Eftersom det er vigtigt, at initiativerne er levedygtige på lang sigt, vil fremtidige forpligtelser vedrørende partnerskabsinitiativer blive bekræftet af offentlige erklæringer fra deltagerlandenes regeringer, hvis der er tale om fælles programmeringsinitiativer, og fra førende repræsentanter for den private sektor samt - om relevant - fra regeringerne, når det drejer sig om offentlig-private partnerskaber.

3.1.2. Som led i partnerskabstilgangen skal der sættes mere ihærdigt ind på internationalt samarbejde om forskning, teknologi og innovation på grundlag af fælles mål med tredjelande og i internationale fora.

Offentlig-offentlige partnerskaber

3.1.3. Med henblik på at gribe samfundsmæssige problemer mere effektivt an vil Kommissionen støtte en samordnet gennemførelse og finansiering af europæiske og nationale programmer.

Offentlig-private partnerskaber

- 3.1.4. Offentlig-private partnerskaber om F&I er et middel til at styrke Europas konkurrenceevne på vigtige områder af industriforskningen og bør være et væsentligt element i partnerskabstilgangen, baseret på de positive erfaringer hidtil.
- 3.1.5. Fremtidige offentlig-private partnerskaber om F&I bør udvælges på grundlag af deres potentielle bidrag til at øge industriens konkurrenceevne, opnå bæredygtig vækst og løse større samfundsmæssige problemer.
- 3.1.6. Fremtidige offentlig-private partnerskaber om F&I vil blive udformet på grundlag af to strategier, der er baseret på eksisterende modeller for offentlig-private partnerskaber:
- Kontraktbaserede partnerskaber (f.eks. offentlig-private partnerskaber under genopretningsplanen) og frivillige aftaler (f.eks. europæiske industriinitiativer under SET-planen), der indgås direkte under rammeprogrammet på grundlag af formaliserede forvaltningsordninger eller aftaler mellem Kommissionen og andre parter.
  - Særlige retlige strukturer, der etableres i henhold til artikel 187 i TEUF på basis af en langsigtet tillidsbaseret tilgang. Dette indebærer en forenkling af de eksisterende procedurer for oprettelse af fælles teknologiinitiativer, idet der bliver tale om en mindre bureaukratisk offentlig EU-struktur. Hvorvidt denne mulighed kan gennemføres afhænger af, om Europa-Parlamentet og Rådet godkender Kommissionens forslag vedrørende organer, der varetager gennemførelse af offentlig-private partnerskaber, i henhold til artikel 201 i den foreslåede nye finansforordning⁸. Det må også anerkendes, at der skal skabes en passende balance mellem på den ene side forenkling gennem harmonisering af strukturer og på den anden side graden af fleksibilitet til at tilpasse strukturerne til de enkelte initiativers særlige behov.
- 3.1.7. Det er vigtigt at sørge for koordinering på nationalt og regionalt plan mellem partnerskabsinitiativer og innovationsstrategier for intelligent specialisering under samhørighedspolitikken.

3.2. Gennemførelse/finansiering

Offentlig-offentlige partnerskaber

---

⁸ KOM(2010) 815.

- 3.2.1. Kommissionen foreslår, instrumenterne til støtte for offentlig-offentlige partnerskaber forenkles, ved at de eksisterende foranstaltninger under ERA-NET og ERA-NET Plus samt relevante elementer af Europe Innova og Pro Inno Europe samles under et enkelt, mere fleksibelt ERA-NET-instrument.
- 3.2.2. Deltagerlandenes engagement i de tre niveauer af integration (videnskabelig, forvaltningsmæssig og finansiell integration) er en afgørende forudsætning for fremtidige forslag om artikel 185-initiativer. Hvad angår finansiell integration, må deltagerlandene gå et skridt videre, idet de på grundlag af fælles regler for det pågældende lands deltagelse indgår faste forpligtelser om midler til fælles programmer, f.eks. ved at opføre forpligtelserne i deres nationale planlægning.
- 3.2.3. Kommissionen vil støtte de fælles programmeringsinitiativer under udarbejdelsen af deres strategiske forskningsdagsordener gennem koordinerings- og støttetiltag, hvor det er hensigtsmæssigt.
- 3.2.4. Hvis de områder, som et fælles programmeringsinitiativ dækker, stemmer overens med vigtige mål for FP7, kan FP7-instrumenterne anvendes til at støtte programmeringsinitiativet, hvor det er relevant. Generelt vil tiltag som led i fælles programmeringsinitiativer blive evalueret sag for sag med henblik på at vurdere, om merværdien for EU berettiger til finansiering via ERA-NET-ordningen eller samfinansiering via tematiske indkaldelser af forskningsforslag.
- 3.2.5. Kommissionen vil kun overveje at fremsætte forslag om et artikel 185-initiativ, hvis et fælles programmeringsinitiativ har påvist i sin strategiske forskningsdagsorden, at det har kapacitet til et større samarbejde og den fornødne størrelse og rækkevidde til at danne grundlag for en fuld integration af de nationale programmer.
- 3.2.6. Alle relevante nationale programmer skal tages i betragtning ved gennemførelsen af et fælles programmeringsinitiativ. Programejere og programforvaltere fra deltagerlandene skal således deltage i forvaltningen af programmeringsinitiativer. På denne måde udnyttes også eksisterende erfaringer med fælles programmer.

Offentlig-private partnerskaber

- 3.2.7. I betragtning af, at et offentlig-privat partnerskab indebærer omfattende investeringer, og at erhvervslivets bidrag generelt ydes i form af naturalier, er der behov for transparente regnskabsmetoder, for at erhvervslivets bidrag reelt kan måles.
- 3.2.8. De vigtigste udvælgelseskriterier for offentlig-private partnerskaber bør være omfanget af virkningerne på EU-plan, partnernes langsigtede engagement og løftestangseffekten på F&I-investeringerne.
- 3.2.9. For at offentlig-private partnerskaber kan nå deres mål, må de fungere inden for åbne og transparente rammer (ingen "lukkede butikker").

3.3. Rammebetingelser

Offentlig-offentlige partnerskaber

- 3.3.1. De frivillige retningslinjer om rammebetingelserne for fælles programmering udgør et fleksibelt katalog over god praksis, der kan støtte gennemførelsen af fælles

programmeringsinitiativer. EU-støtte til fælles programmeringsinitiativer vil blive gjort betinget af en passende efterlevelse af de frivillige retningslinjer⁹.

- 3.3.2. For at fælles programmering kan blive et effektivt middel til at opbygge stærke, langsigtede offentlige forskningspartnerskaber, skal der gøres noget ved de eksisterende flaskehalse som f.eks. finansiering på tværs af grænserne, videnformidling, forudgående og efterfølgende evaluering. Kommissionen vil sikre, at denne opgave får høj prioritet inden for ERA-rammerne.

Offentlig-private partnerskaber

- 3.3.3. Det er afgørende, at medlemsstater, der deltager i offentlig-private partnerskaber, samordner og synkroniserer deres administrative processer.

4. NÆSTE SKRIDT

Kommissionens forslag om "Horisont 2020"¹⁰ vil bygge videre på de tiltag, der er beskrevet i denne meddelelse og skabe retsgrundlag for fremtidige offentlig-offentlige partnerskaber og offentlig-private partnerskaber om forskning og innovation. Det er også målet at tilvejebringe et sæt fælles regler for alle initiativer, der støttes via "Horisont 2020", for at forenkle deltagelsen, men samtidig bevare den fleksibilitet, som de enkelte initiativer behøver for at nå deres mål, samt for at sikre komplementaritet mellem de to fælles strategiske rammer, henholdsvis for forskning og innovation og for samhørighed.

Efterhånden som vi får mere erfaring med gennemførelsen af de partnerskabskoncepter og -instrumenter, der er udviklet under det syvende forskningsrammeprogram, vil Kommissionen indlede en strategisk analyse med det mål at fastslå, hvor og hvordan partnerskabstilgangen kan anvendes med størst succes, og hvilke typer af initiativer instrumenterne er bedst egnede til.

Som et første skridt vil Kommissionen opstille benchmarkindikatorer til vurdering af, hvor effektiv og virksomhedsfuld gennemførelsen er af initiativer, der er udviklet ved hjælp af partnerskabskoncepter og -instrumenter.

---

⁹ Rådets konklusioner om fælles programlægning af forskningen af 26. november 2010.

¹⁰ Rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020).